

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXXII. (26)

No. (Štev.) 20

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

17. maja 1973

Moda govori v velelniku

Moda govori v velelniku. Ukazuje. Poveljuje. „Letos: oranžne in ognjene barve, ki se bližajo rdečim, rožnatim, vijoličastim tonom! Dopusčajo se tudi mirnejši modri in zeleni blagovi, a s skrbno doziranimi otenki.“ „Deset zapovedi za smučarsko sezono“. Iz poveljevanja rada pride v vojno retoriko: „Ofenzivna pastelnih barv.“ „Splošen umik trakov in pentelj.“ „Zmagovit prodor flanel.“ Drugič spet se izraža v prihodnjem času, ki pa je le zastrt velelnik: „To poletje bodo presenetili klouki, ki bodo istočasno drzni in slovesni.“ „Povrnili se bo tursor.“ „Vaša popoldanska oblika bo črna, dodali ji boste kot kontrast rokavice iz bele kozličevine.“ Ponekod se velelnik razpusti v navaden povedni naklon: „To sezono nosimo črtaste pletenine.“ „Spalne srajce imajo letos tričetrt dolžine.“ Že ni več potrebno izrecno ukazovati, pokorščina modi je splošno sprejeta. O tem se več ne debatira.

Moda je zakon, je postava. Čista postava, ker ni nič drugega kot potava. Postava, ki nima stvarnega kritja. Zakaj je letos moderna ta barva in ne druga? Ker je tako določeno. In zakaj je tako določeno? Ker je pač tako določeno. Moda temelji na goli samovolji. Kdor se ji ne pokorava, je izobčen. Kar ni po modi, je iz mode. In kar je iz mode, je zunaj življenja, zunaj civilizacije, zunaj časa, zunaj svetne aktualnosti. Gre za neke vrste civilno smrt. Odtod neverjetna preplašenost in ubogljivost ljudi, ki so na drugih področjih radi uporni. Recimo, mladine. Človek se sploh sprašuje, če je točno govoriti o upornosti, ko morda gre le za neko redistribucijo ubogljivosti. Pokorščina, ki je bila odvzeta očetom, vzgojiteljem, je iz vertikalne smeri bila prenesena v horizontalno, kjer je res težko najti še kako sled upornosti. Moda ne ukazuje od zgoraj, ampak od strani, iz horizontalne in ljudje ji v tej smeri ubogajo. Zdi se, kakor da se niso nikomur uklonili, a vendar je vse polno uklanjaja. Govoriti o avtoriteti zveni danes staroversko, a kljub temu se je težko ubraniti vtisu, da ves svet parira neki nevidni, brezosebni in brezobzirni avtoriteti. Da je v bistvu zelo malo samostojnih, neodvisno mislečih ljudi. Da bi bilo prav govoriti o zelo ubogljivih upornikih ali pa o postransko malo upornih ubogljivcih. Za modo velja nemško geslo „Befehl ist Befehl — Povelje je povelje!“

Če bi šlo le za cunje, vse to ne bi imelo večjega pomena, a moda se že dalj časa ne zadovolji samo z urejevanjem oblačil in prodira vedno globlje v vse življenje. „Rada ima študij in surprise-parties, Pascala in Mozarta ter mrzli jazz. Nosi nizke pete, zbira male fularje, blazno so ji všeč udarne jope starejšega brata ter šumeča in opletajoča krila.“ Tako opisuje deklé „a la page“ neka važna svetovna modna revija. Ne samo cunje, surprise-parties in mrzli jazz. Tudi Pascal in Mozart! V drugi taki publikaciji lahko čitamo: „Senegal, Malindi, Gerba, Južna Amerika, ti umetni paradizi, kamor nekateri hodijo iskati toplote sredi evropske zime, že niso več v modi. Kdor se vrača zagorel in poln amuletov, že ni več izviren. Dame in kavalirji, ki so resnično na tekočem, preživijo zimske počitnice v podeželskem zatišju, na kmetih, na dolgih sprehodih po polju, zvečer zbran okrog ognja, brez bučnega praznovanja, brez šampanjca, kot da bi šlo za normalen week-end.“ „Letošnje teme: šah, Hegel in ekologija.“ In tako naprej. Moda vdira v literaturo, filozofijo, dá, tudi v teologijo. Izprevrača vzgojo, moralo, se igra z osnovami družbenega sožitja, izjeda temeljna načela spoznanja in življenja.

„Kaj Guardianja čitate?“ je dejal neki katoliški kulturni fičfirič. „V Evropi ga že nihče več ne vzame v roke. Že pred koncilom je šel iz mode.“ „Kaj pa to mene briga!“ mu je odgovoril čitatelj Guardianja. „Zame je Guardiani klasik in klasično so vedno aktualni.“ „Klasik? Klasikov ni več, če so sploh kdaj bili. Danes je treba čitati González Ruiz in Johann Baptist Metz, če hočete biti na tekočem.“ „Na tekočem v modi

NAŠI DOMOVI NISO SAMO ZIDOVI

Govor Milana Magistra na proslavi 12. obletnice blagoslovitve Slovenskega doma v San Martinu

Praznujemo 12. obletnico doma, ki objema pod svojim krovom rojake v mestu San Martinu in okolici. Ali sodim, da se ta dvanajstletnica more raztegniti v 25-letnico, kajti l. 1948 so se v tem okraju naselili prvi povojni izseljenci in začeli s slovensko mašo tvoriti ob g. svetniku K. škulju krajevno skupnost, katere krona je čez 13 let postal ta dom. Predno so se hotenja slovenskih ljudi tega kraja združila pred 12. leti v voljo zgraditi krov za skupne potrebe, je že ta dom obstajal v srih in hrepenenjih, kakor drugi domovi ter je tudi ta del venca slovenskih domov vzklil iz slovenske zavesti in slovenskih namenov. Skozi leta in leta je slovenska zavest živelja v nas in domovi so izraz živosti te zavesti. Zato je praznovanje 12-letnice doma utopljeno v spominu na 25-letnico slovenske skupnosti v San martinskem okraju.

Ko bi naše delo obstalo, bi se mogli usatvljati le pri spominjanju. Ker pa neumorno nadaljujemo s skupnim delom in hočemo rasti in se razvijati, se spomini prelivajo v načrte, kajti preteklost odseva v sedanosti in danšnjost bo sijala v prihodnost, ako bo delo razumno in pravično.

Ljudje odhajamo, ustanove ostajajo. Ako so graditelji in ustanovitelji veliki in plemeniti, traja veličina ustanov in znova zajema iz duha ustanoviteljev.

Naši domovi niso samo zidovi in strehe, temveč ustanove in dokler smo ustanovitelji živi, jih moramo napajati z duhom da bo po našem odhodu ostal kot gonilna sila nadaljevanja ustanov. Tega duha pa ne morejo vsrkati stene, temveč ljudje; tisti, ki naj držijo sklenjeno življenjsko verigo slovenstva po našem odhodu — mladi rod.

Mladi rod je sestavni del slovenskih domov

Mladi rod je del ustanove slovenskih domov od vsega njihovega začetka, tudi če še ni bil rojen v tistem času. Pri ustanavljanju vseh slovenskih domov je bila najbolj nežno pestovana misel, da bo dom za mlade rodove. Ustanovitelji je objemala bodočnost, ne toliko sedanost; nemogoče pa je zidati v

ali v teologiji? To je jedro vprašanja: biti na tekočem v modi ali v znanosti, v modi ali v resnično aktualnih vprašanjih. To velja za oblačilno in neoblačilno modo. Ameriška sociologa A. L. Kroeber in J. Richardson s Kalifornijske univerze sta dokazala, da oblačilna moda nima ničesar opraviti z zgodovino in da so njene spremembe izmenične in endogene. Moda funkcijonira kot zaprt sistem, kot svet zase, ki je tuj zgodovini (A. L. Kroeber, J. Richardson, Three Centuries of Women's Dress Fashion, University of California Press, Berkeley and Los Angeles, 1940). Potrebno bi bilo napisati podobno delo o kulturnih, socialnih in političnih modah. Da bi se pokazalo, da so tudi neoblačilne mode vase zaprti svetovi, s svojo notranjo logiko, ki ima z resnično zgodovino le malo opraviti. Da bi se npr. videlo, kako je avtor lahko „modno“ pozabljen, pa vendar živ po svojem vplivu, kot se to zgodilo L. Brunschwigu, ki ga danes nihče ne omenja. Čigar filozofija neomejene svobode pa živi naprej v nauku J. P. Sartra in po Sartru v francoski mladinski kontestaciji. Moda se ne razvija, moda seka in proskakuje, uničuje preprečuje, da bi si človek ustvaril pregled, zajemajoč vzročno povezanost med prejšnjim, sedanjim in prihodnjim. Ali se na dnu cele vrste sodobnih kulturnih, političnih in socialnih zmešnjav ne skriva prav to pomanjkanje pregleda in zadržanosti? To pomanjkanje onemogoča osebno kritično presojo in s tem odgovornost odločanje. Moda je čredniška in vodi v čredništvo. V človeku je vedno dovolj volje in ovčje krvi, je dejal španski mislec Ortega y Gasset, zato ga neprestano vabi čredniška skušnja-

naročju prihodnosti, ne da bi v istem trenutku premišljali o mladini. Zato trdim, da je mladi rod sestavni del ustanove slovenskih domov.

Zato je tako samo po sebi razumljivo, da je osnovna šola vraščena v ustanovi doma. Čeprav se je to dogajalo po sili razmer, je vendar to eno najbolj naravnih poti, kako otroku prikazati in posredovati življenje skupnosti, v kateri bo rastle, obenem pa mu je dano čutiti, da je šola del skupnosti in da je delo in skrb skupnosti za šolo nekaj povsem umevnega.

Ali to sožitje more nositi v sebi tudi nevarnost za mlada srca. Mladi rod je v tesnem stiku s starejšimi in opajanje, ravnanje, obnašanje in življenje odraslih tudi takrat, ko ga ne more še razumeti; ko še ni zmožen razlikovati med dobrim in slabim zgledom. Nočem tu govoriti o izrazitih slabih zgledih, katere tudi mladina umeva kot take. Gre za drugo vrsto vplivov, ki jih življenje doma more vsebovati.

Potrebne vrline

Ker so pa napake le pomakanje čednosti, naj se dotaknem rajši nekaterih vrtilin, ki naj bi jih skupnost domov gojila: strpnost do sorojaka, veselo sodelovanje pri skupnih zadevah in trdnost v narodnem prepričanju.

1. Slovenci smo ljudje kot drugi, zato nosimo na sebi pečat izvirnega greha, slabosti in napake. V javnem življenju, katerega del je življenje v naših domovih, pride osebnost napaka v javnost. Nobena skupnost ne obstoja brez tega trna v peti, zato je nesmiselno pričakovati, da bi slovenska bila popolna. Sprijazniti se s to resnico pa je trdo za posameznika, še težje pa vskladiti življenje in nastop ljudi, ki sodelujejo v javnih zadevah. Krepost strpnosti nam narekuje pravilno ravnanje, kadar zadenemo ob človeške slabosti. Domovi — zidovi bodo utrjeni v cementu, domovi — ustanove pa bodo obstali, ako bo vrlina strpnosti iskana.

2. Delo v javnosti ima svoje trpkost ure, ki marsikoga potegnejo v vrtnice užaljenosti, zamere, razžaljenosti in dokončnega odklona. Zato govorimo o bor-

va: Volna ob volni pa hrepenenje po pastirski palici in ovčarskem psu“. Zato je treba modo brzdati in ji zapirati vrata v področja, ki zahtevajo neko večjo globino, večjo resnost in osebno zavzetost. Kdor misli, da bo uspel pri vzgoji, pri kulturnem, socialnem ali političnem delu, če bo važna vprašanja modno zajemal in modno reševal, se jako moti. Sezonsko preskakovanje, ki je modi bistveno, in pa sprotno izničevanje prejšnje mode mu bo onemogočilo vsak resničen napredek in naredilo jalov ves napor. Francoski strukturalist Roland Barthes, pisec temeljitega dela o modnem sistemu (Système de la mode, Seuil, Paris, 1967), konča poglavje o modnem času s sledečim citatom, ki ga daje v usta včerajšnji modi: „Včeraj sem bila, kar si danes ti, jutri boš ti, kar sem danes jaz“. Citat ni vzlet iz kakega pesnika, ampak z nekega nagrobnega napisu.

Čista, gola moda je čista, gola nerresničnost, samo zunanost brez notranjega kritja. Kdor se je pametno, osebno in poslušljivo, dela iz nje sredstvo zunanega izražanja svoje osebnosti ter ji s tem daje kritje in bitje. Kdor pa modi le služi, služi nič, se s tem izničuje, notranje votli in zaman išče v modnem konformizmu tisto sigurnost, ki jo more dati samo krepko osebnostno življenje. Moda postavlja na glavo odnos med stvarnostjo in njeno podobo, pravi Barthes (omenjeno delo, 19, 7): ni več zunanja podoba odsvit stvarnosti, ampak stvarnost mora biti odsvit podobe. Vsaj tako mislijo tisti, ki so se modi brezpogojno udinjali. Predvsem pa to idejo vsiljujejo tisti, ki z modo (tudi kulturno) služijo visoke dobičke.

—rnr

Llamado a la unidad

Al clausurarse la asamblea anual del Episcopado Argentino, los obispos emitieron un llamado a la unidad, en el cual proclaman:

“La Iglesia, desde los comienzos de la nacionalidad, ha tratado de vivir —en comunión de servicio— los acontecimientos que han jalonado su historia.

Dentro de unos días el país iniciará una nueva etapa en su vida institucional. Las expectativas de la ciudadanía son grandes: fundadas en la esperanza de una Argentina renovada, pero desde las raíces mismas de su tradición nacional, conjugando las libertades esenciales y los valores de la persona humana con el riesgo de una expresión nueva de su ser.

Por lo tanto se impone en todo una actitud de esperanza y un esfuerzo entusiasta y comunitario. Todo el pueblo desea superar la actual situación y comenzar una nueva etapa histórica desde sus reservas de fe cristiana y celeridad probada.

A la grave responsabilidad de los nuevos gobernantes deberá corresponder la colaboración positiva de la ciudadanía. Todos han de sentirse constructores de la Patria y todos han de tener posibilidad de construir.

La imagen del país ha de asentarse en una vigorosa unidad nacional, fruto de una labor conjunta, constructiva y solidaria que sea de beneficio para todos en la medida en que actuemos con grandeza, patriotismo y honestidad.

Fundamentamos, pues, nuestra actitud y nuestra acción en Dios, fuente de toda razón y justicia, en la inalterable protección de la Virgen y en la misma vitalidad del pueblo argentino, no solo para lograr la meta de este anhelo nacional, sino también para proyectarlo después al servicio de nuestros hermanos de América latina.

bi. Toda plodovitješe kot borba je veselj. Veselo sodelovanje, radostna pripravljenost navdušeno izkazovanje pripadnosti domu, bo rodilo uspehe, bolj kot naglašanje borbe in trpljenja bo zagrabilo nas same, bolj kot nas pa našo mladino in verjemi mi: samo z veseljem in navdušenjem jo bomo pridobili; vsa druga zdravila so začasna.

3. Vera v svoj narod in trdno prepričanje pripadnosti mora izžarevati iz javnih delavcev in obiskovalcev doma. Smo otok v morju, ali mladini je treba kazati, da ima ta otok skalnate temelje globoko v morskem dnu in da ga morje ne more odnesti.

Ne v smeri vetra!

Večina sveta trobi v smeri vetra. Mi pa moramo dokazovati z življenjem, da je za krščanstvo in slovenstvo treba trpeti s prepričanjem in veseljem; da se je vsak dan treba upirati tokovom in sirenskim geslom, ki vabijo v tkzv. moderno življenje, ki je bilo moderno v slabosti že v rimskih in drugih časih, kajti človeška revščina se je vedno oblačila v moderna oblačila. Ko bi hoteli biti na tak način moderni, bi ostali doma, ker se ne bi bili odločili za Resnico in Pravičnost narodnega

Kardelj se popravlja

BOJ MED STALINIZMOM IN TITOIZMOM

Kakor smo poročali v prejšnji številki našega tednika, sta bila Kardelj, prvi za Titom v jugoslovanski komunistični hierarhiji in hrvaški partijski funkcionar Bakarić, predmet silovitega ideološkega napada s strani hrvaškega partijskega sociologa dr. Šušvarja, zaradi idej o vlogi jugoslovanskega „delovnega ljudstva“, namesto „delavskega razreda“ in o odmiranju države.

Dasi Kardelj še vedno brani svoje stališče, je moral pod pritiskom partijskih krogov, katerih zvočnik je bil na sestanku sociologov v Opatiji 8. februarja t. l. omenjeni dr. Šušvar, napraviti nekaj popravkov ter je končno javno izjavil, da „mora državni aparat ščititi samoupravljalni sistem in mu pomagati odigrati njegovo vlogo“. Ta popravek je v ostrem nasprotju s Kardeljevimi dosedanjimi ideološkimi definicijami, s katerimi si je prizadeval ločiti titoizem od stalinizma. Kardelj je doslej trdil, da je stalinizem utrjeval državno avtoriteto, medtem ko je bil titoizem odločno proti vsesobčnosti državnega aparata.

Kardelj se je 15. februarja t. l. s pravi sedem dni po šušvarjevem napadu nanj, mudil v srbskem mestecu Kragujevac, kjer je v govoru na zasedanju tamkajšnjega delavskega sveta, popravljaj svoje „napake“.

Dve struji v JKA KP

Kakor je znano, se problem, ki ga sedaj ventilirajo v jugoslovanskih partijskih vrhovih in ki je pred vso javnostjo razgalil obstoj pro- in anti-

in verskega zadržanja. Danes se zdi, da hitimo v enako dobo kot smo jo doživljali točno pred 30 leti, zato je naša trdnost znova sodobna. Trdnost, ki se preflva v nalogo: oznanjevati v lastnem in skupnem domu, kaj je zločin, kaj je malikovanje zločina; kaj je krščansko, kaj ni krščansko; kdo je prijatelj, kdo je sovražnik človeštva in svobode. Z zgledom take trdnosti bomo z domovi gradili tudi svetilnike, ki naj mlademu rodu pomagajo previhariti nevarne razburkane vode.

Če se danes posebej spominjamo dela in delavcev našega doma in jim čestitamo k pripravljenosti do žrtvovanja k navdušenju za slovenstvo in videvanju bodočnosti, pa iz solidarnosti in iz zavesti celote, pozdravljamo ob tej naši radostni uri tudi vse druge slovenske domove in ustanove, ki v enakem mišljenju in zavzetosti gradijo slovenske trdnjave, sebi v radost in ponos, drugim domovom pa v pomoč in oporo. Njihov zgled je plodonosen za nas, naš srgled ja njim bodrilien.

Praznujmo in delajmo z veseljem, da bomo še lahko praznovali ob smehu in srčnosti novih rodov, da se bodo naši domovi zlivali v eno samo pesem edinstvi in narodne časti.

stalinistične struje v Titovi Jugoslaviji, suče okoli pomena pojmov „delavski razred“ in „delavstvo ljudstvo“. Kardelj in Bakarić sta trdila, in svoje ideje objavila januarja 1968 v „Socializmu“, da „delovno ljudstvo“ zajema poleg račnega delavca tudi druge „delavce“: umske, učitelje, zdravnike itd., medtem ko partijska skupina, ki uporablja za svojega glasnika dr. Šušvarja, trdi, da „delavski razred“ zajema izrecno „direktne producente“ (ročne delavce i. pd.).

Kardelj je trdil, da „delavski razred ne samo da ni mogel uničiti birokracije, temveč tudi dejansko ni imel potrebe za to. Kajti novi birokratski sloj ni neki novi razred v družbi, temveč le del delovnega ljudstva“, kakor je Marx sam dejal: „To je lastna birokracija delavskega razreda.“ Kardelj je zato vztrajno trdil, da v komunistični Jugoslaviji ni nastal „novi razred“, in da so teoretični, ki drugače trdijo, v zmoti. „Če priznamo, da v jugoslovanski družbi obstajajo antagonistični razredi in da je političen boj med njimi neizbežen, potem sami sebe usmerjamo v boj za oblast med političnimi klikami in v negacijo vodilne vloge delovnega ljudstva.“

Čistke na Hrvaškem decembra 1971 in v Srbiji ter Sloveniji oktobra 1972 so bile izvršene pod vplivom marksističnega kroga, ki mu je glasnik dr. Šušvar. Ta krog je Kardelj še oktobra 1967 imenoval „modernej Don Quijoti“, sedaj pa mora samega sebe popravljaliti. Iz dr. Šušvarjeve partijske skupine je na- (Nad. na 2. str.)

EVROPSKA UNIJA NAJKASNEJE DO 1975

Delegati Evropskega kongresa, ki so tokrat zasedali v Londonu, so po tridnevni debati izdali deklaracijo, v kateri pozivajo na direktne volitve v Evropski parlament najkasneje leta 1975, se pravi čez dve leti in postavitev evropske federalne vlade.

Deklaracija, ki jo je odobrilo 800 delegatov iz 16 evropskih držav, pravi, da mora biti parlamentu podeljena naloga pripraviti ustavo za Evropsko unijo, ki jo bo treba izročiti direktno posameznim državnim parlamentom za ratifikacijo.

„Evropski kongres slovesno izjavlja, da ni mogoče čakati do 1980 na ustanovitev Evropske Unije, na katero

so posamezne vlade držav članice že bile pristale“, stoji v deklaraciji. „Unija ne bo postala resničnost vse dotlej, dokler nima lastne federalne vlade in parlamenta. Odgovorna mora biti skupnosti v gospodarski, denarni, zunanji in obrambni politiki, medtem ko bo spoštovala izvrševanje pokrajinskih in krajevnih avtonomij.“

V Evropsko Unijo ne spada nobena komunistična država. Iz nje je zaradi absurdnosti komunističnega sistema izključena tudi Jugoslavija in z njo Slovenija, ki ji tako grozi nadaljni zastoj na vseh področjih narodnega razvoja v primeri s svobodnim zahodnim svetom.

Dve Nemčiji

V BONNU RATIFICIRAJO POGODBO

Zahodnonemški kancler Willy Brandt je spet žel uspeh v bonnskem parlamentu, ko je 268 poslancev glasovalo za njegovo pogodbo, s katero je Zahodna Nemčija priznala obstoj Vzhodne Nemčije kot posebne države. 217 poslancev je glasovalo proti pogodbi.

Zakonski osnutek, po katerem naj bi Zahodna Nemčija in vzporedno z njo tudi Vzhodna Nemčija kot dve različni državi zaprosili za včlanjenje v ZN, je bil v parlamentu odobren s 364 proti 121 glasovom.

S tem postopkom je zahodnonemški

parlament uzakonil obstoj dveh Nemčij za dolgo dobo, ter je pripravil lepo darilo sovjetskemu partijskemu veljaku Brežnjev, ki bo prišel na obisk v Bonn prihodnji teden.

Brežnjev je obiskal minulo nedeljo Vzhodni Berlin, kjer je vzhodnonemškemu partijskemu vodji Honeckerju podelil Leninov red ter v nagovoru hvalil „vse, ki so se borili proti Hitlerju“. Opazovalci menijo, da je bila ta opazka namenjena Brandtu, ki je bil med minulo vojno ilegalni borec. Prav tako je Brežnjev izrazil zadovoljstvo nad glasovanji v bonnskem parlamentu.

Slovenija v svetu

Poseben odbor SKD-SLS je pripravil zaporedje štirih večernih predavanj z razgovorom o problemih Slovenije v svetu, v teoretičnem in praktičnem smislu.

Predavanja, ki so jih prevzeli Marko Kremžar, Milan Magister in Pavel Fajdiga, bodo 29., 30. in 31. maja zvečer vsakokrat ob 19.30, v prostorih Slovenske hiše, 1. junija pa bo debatni večer, ki ga pripravljata inž. Jože Zakelj.

Vabljeni slovenski akademiki, višješolci in sploh vsi fantje in dekleta, ki vam je mar slovenstvo, čigar teža naj bi bila v zdomstvu vedno večja in jo bo tako čutili tudi v Sloveniji sami, da bo tako olajšan boj dobrega proti zlu v slovenskem narodu.

Pripravljalni odbor

KARDELJ SE POPRAVLJA

(Nad. s 1. str.)

mreč izšla tudi obtožba, da sta Kardelj in Bakarić bila „glavna graditelja položaja, ki je pripeljal državo in partijo na rob katastrofe.“

„Pravda“ napada Kardelja

V svojem govoru v Kragujevcu 15. februarja t. l. se je Kardelj branil pred dr. Šušvarjem in se popravljal: „Država mora še bolj postati orodje delavskega razreda, organiziranega na samoupravn način. Država je potrebno orodje za zagotovitev harmonizacije in regulacije osnovnih materialnih procesov, od katerih so odvisni rezultati samoupravljanja... Državni upravni organi so dolžni zaščititi samoupravnost in demokratični red...“ Kardelj je tu-

di dodal, da „mora socialistični državni sistem ščititi demokratsko svobodo prebivalstva in uničiti proti-revolucijo.“

Kardelja je napadla tudi moskovska „Pravda“, ki je med drugim tudi sarkastično zapisala: „Ali je Kardelj resnično navdušen zagovornik odmiranja države in nasprotnik diktature. kakor se prikazuje? Doslej nismo slišali o izginotju vojske v Jugoslaviji in tudi ne, da so v Jugoslaviji izginila sedišča in da je izginila policija...“

V jugoslovanski partiji se pred očmi jugoslovanske in svetovne javnosti bije boj dveh struj za oblast, ko diktatorja Tita več ne bo. So to prvi začetki in poraja se vprašanje, katera skupina bo zmaga. Vsekakor morajo svobodne emigracije jugoslovanskih narodov vesti, da se Jugoslavija ne bo po Titovi smrti enostavno prevzela v sovjetski objem.

Mauserjev roman o Frideriku Baragi

Pisatelj Karel Mauser že nekaj let priobčuje v kanadski torontski reviji Božja beseda „roman o škofu Frideriku Baragi“ — kakor ga imenuje on sam, ter je lani zaključil prvo knjigo. Za to priložnost je uredništvu revije izdalo prvi del v ponatisu (Toronto 1972, str. 190) z ilustracijami kiparja F. Goršeta. Tako je prišlo najnovejšo delo pisatelja Mauserja v svoji prvi fazi v roke tudi tistim, ki niso naročniki lepo urejane kanadske slovenske revije, ki bodo na ta način dobili vpogled v delo pisatelja Mauserja zadnjih nekaj let ter bodo mogli razumeti, zakaj v tem času ni izdal več novih knjig razen ponatisa svojih kratkih črtic in zapiskov, ki jih je izdala SKA (Na ozarab 1970) in povesti Razdrto gnezdo (Mojorjeva 1972), ki je tudi ponatis starejšega dela.

Vsa ta leta se je Mauser ukvarjal s težko nalogo — bolj obljubo — da bo napisal roman o škofu Baragi. Zato ga usposablja ne samo pisateljska spretnost in moč, temveč tudi poznanje Slovenije, vseh krajev Barogove mladosti, pa tudi vseh krajev ameriansko-kanadske Barogove misijonske pokrajine, ki jo je večkrat obiskal počez in pošir. Torej: geografsko poznanje Barogovega „življenjskega prostora“. Toda to ne zadostuje za „roman“, treba je spoznati

do dna temperaturo časa izpred 150 let, ter še posebej do podrobnosti Barogov življenjepisa, kakor ga odkrivajo in prikazujejo znanstveniki, ki niso pisatelji, če hoče podati v prostoru in času življenjskega Baroga. Vse to, kako je živl in ljubil in rastele božjemu poklicu, da je postal slovenski kulturni defavec in apostol indijancev ter heroj širjenja krščanstva v poganskem svetu; da je postal sv. Ciril kanadskim indijancem, katerim je odkril sv. pismo, in sv. Metod, ki jim je ustanovil škofijo in utrdil Cerkev v njih. To pa predpostavlja ogromno časa v zbiranju gradiva, pa tudi razsežnost osebnosti in družbene problematike.

Mauser je končal sedaj prvo polovico, verjetneje, prvo tretjino tega Barogovega romana. Kako? Mauser je stal pred problemom, ali napisati roman o Baragi kot roman dobe, skozi katerega bi se pretakal studenček Barogove življenjske poti kot zveza med dogodki časa. Ali pa tudi kot prenos svoje osebnosti v Barogovo osebnost ter postaviti — navezan na gradivo, sproščeno — svoj lik v drugo, ki raste po njegovi osebnosti v drugi v umetniško mogočno podobo, toda ne resnično. Ali pa napisati z močjo pisateljske rutine na osnovi gradiva in svoje spoznanje kolikor mogoče resni-

Mednarodni teden

V ZDA predvidevajo za sedanje desetletje možnost primanjkljaja energetskih surovin, predvsem petroleja in plina, ker se je severnoameriški industrijski potencial razvijal hitreje, kakor pa so predvideli. Sedaj pripravljajo ukrepe za preprečitev nevarnega položaja, v katerem bi se ZDA znašle, če bi jim začelo dejansko primanjkovati energetskih virov. V zadnjih 30 letih je človeštvo porabilo več energije kakor v vsej svoji zgodovini pred letom 1940.

Štirideset afriških držav se je zbralo v Abidjanu v perzijskem zalivu na štiridnevno konferenco, na kateri so razpravljali o afriškem gospodarstvu in finančnih problemih med angleško in francosko govorečim delom afriške celine, v zvezi z njihovim odnosom s Skupnim evropskim trgov. Do sporazuma niso prišli, pač pa se je prvič v zgodovini zgodilo, da so vse te države sedle za isto konferenčno mizo.

Severnoameriški zun. minister Rogers je odšel na potovanje po latinski Ameriki. Ustavil se je v Mehiki, obiskal pa bo še Nicarago, Venezuelo, Peru, Kolumbijo, Brazil, Argentino in Jamaico. V Argentini bo prisostvoval nastopu Camporove vlade.

Allendejeva vlada je odkrila nove priprave za zrušenje marksističnega režima, ki vodi Čile v splošen propad. Policija je aretirala več desetih ljudi, ki da so pripravljali zaroto. Zlasti je navalila na člane gibanja Domovina in svoboda, čigar dve vodji sta se bila zatekla v varstvo Argentine pred nekaj dnevi. Medtem so izbruhle nove rudarske stavke v čilskih bakrenih rudnikih, ki so nekateri že več kot tri tedna zaprti.

Angleška monarhija obhaja 22. t. m. 1000 letnico obstoja. Leta 973 je bil kronan za prvega angleškega kralja 29-letni Edgar. Monarhijo je prekinil za enajst let znan Oliver Cromwell leta 1649. Danes stane Angleže vzdrževanje monarhije ok. 4 milijone funtov sterlingov letno, a se jih je na nedavni raziskavi javnega mnenja 96 odstotkov izjavilo zanjo.

Skylab - 1

OSEM MESECEV V VESOLJU

V ponedeljek so s Cape Kennedy odstrelili na kroženje okoli Zemlje z raketo Saturn-5 prvi vesoljski laboratorij (Skylab-1), v nedeljo, 20. t. m. pa bodo z raketo odleteli proti Skylabu trije ameriški astronauti, ki se bodo iz kabine Apolo, v kateri bodo prileteli do Skylaba, preselili v prostoren vesoljski laboratorij, da v njem ostanejo 28 dni. V tem času bodo z laboratorijem obkrožili Zemljo 420-krat, nakar se bodo vrnil na Zemljo, v laboratorij pa bodo odleteli z Zemlje drugi trije astronauti za osem tednov. To operacijo bodo nato ponovili še enkrat, tako da se bodo predvidoma v laboratoriju zame-

njale tri tričlanske posadke v osmih mesecih.

Ves ta program bo izpeljan, če se bo strokovnjakom posrečilo popraviti napako, ki je nastala na Skylabu, ko se dve krili sončnih baterij nista odprli, tako da ostali dve, ki dobro delujeta, dajeta laboratoriju le polovico potrebne energije.

Skylab je 38,5 m dolg laboratorij in njegova prostornina obsega 50 Apolo kabin. Če se bo poskus s Skylab-1 dokončno ponesrečil, je NASA pripravila novo Skylab za odstrelitev v prihodnjih 12 do 15 mesecih, kar bo stalo dodatnih 200 milijonov dolarjev.

nostno monografijo o protagonistu. Če konkretiziramo te tipe, bi rekli: lahko bi se lotil snovi kot Flaubert v Salombi, ali kot Pregel v Šmonci, ali kot Werfel v Pesmi o Bernardki. Odločil se je za Werfla, ki mu je bil bliže, kajti prav Mauser je poslovenil pred desetletjem njegovo zgodbo o Bernardki v Lurdu.

Tudi Mauser noče pisati samo ugotovljeno resničnosti, ne da bi se predal miklu sproščene ustvarjalnosti in fantazije. Tudi se ni predal flaubertovski podrobnosti obravnavi, ampak le v toliko opisu okolja, v kolikor je prišlo prav za določitev Barage v njem. Tako se npr. ni pomudil v podrobnosti ob opisu ilirskih šol, razlagajoč nje sestav, normalno, licej itd. pa tudi ne ob razlagi janzenizma, kar bi storil slednji romaniopisec z veseljem, pač pa je v posledicah prikazan v razgovoru v Dolinarjevem krogu. Vsa ta kulturno-politična okolja je le bolj „skiciral“ v bojazni, da se mu z opisi ne raztrese delo, poudaril pa je samo udeležbo Barage v njem, kolikor je važno za njegov osebni razvoj. Odlično so opisane družinske razmere v Baragovi družini ter očetov in materin značaj, predvsem pa Frčova privezanost do sester, v kateri je nekaj resnično skrivnostnega, in zato mikavnega za pisatelja. Idila ob Dolinarjevi - Anici diha pregledsko tragično odpuščanje Hofbauerjev pomen za Dunaj in novo romantiko ob njem (tudi Kopitarja bi mor-

da vtaknil v ta razvoj), bi zaslužil več poudarka; predvsem bi pa jaz Hofbauerja pisal s češkim imenom Dvoržak. Na ta način je Mauser podal v prvem delu na nazoren način Baragovo pot iz Male vasi v Trebenjski grad, v ljubljanske šole, na Dunaj in od tam — po končanem jusu — v bogoslovni poklic; nato njegove prve službe v šmartnem pri Kranju in v Metliki do odhoda od tam v ameriške misijone. Med spoštovanjem ljudstva in ironiziranjem janzenistične duhovščine se odpeje — ko se je odpovedal vsej dediščini doma — na novo polje — širjenja ljubezni božje med poganec.

To je I. del Barogovega romana. Nosil nosi geslo iz njegovega škofovskega grba: Le eno je potrebno.

Mauser daje poudarek na psihološko razlago Barogove duševnosti in njegove osebnosti. Zato piše bolj o njem kot o okolju ob njem. Opira se na znanstveno ugotovljeno gradivo o njem, zato piše bolj življenjepisa, pri katerem je vezan na dejstva, katerih njegova fantazija noče spreminjati kakor fiktivno zgodbo, čeprav bi jo z umetniškega gledišča gotovo rad. Gradivo se v nekem pogledu čuti kot omejevanje umetniške svobode, na drugi strani pa daje vrednost resničnosti podobni izrednega moža. Tudi Werfel je delal tako. Sila umetnosti se čuti v nazorosti izraza in opisa, ki je pri Mauserju še

splošno med ljudstvom. Vsaj tak je bil prvi vtis. Stranke seveda sedaj posebej analizirajo poziv in povabilo, in vsaka bo nanj odgovorila; opazovalci menijo, da bo večina odgovorov pozitivnih. Odziv pa je dr. Cámpora dosegel vsaj indirektno tudi na cerkvenem polju. V petek 11. ob zaključku plenarnega zborovanja, so argentinski škofje izdali dokument, v katerem tudi oni razvijajo k narodni edinosti in k soglasju. Seveda sami jasno povedo, kje naj bodo temelji te edinosti: „...v resnični duhovni popolnosti in v izva-

nju svobode v okviru ljubezni in socialne pravičnosti.“ (škofovski dokument prinašamo v španščini na uvodnem mestu). Pozneje, v soboto, so bili tudi člani predsedstva škofovske konference srečati v avdienci pri dr. Cámpori, s katerim so izmenjali vtise o sedanjem položaju v državi.

Medtem ko radikali študirajo svojo nadaljno strategijo nasproti peronističnim nonudham sodelovanja, pa je Manríque (vodja tretje sile, skoraj 15% glasov v prvi rundi) v Jujuju izjavil: „Naša državljanska pohlevnost se bo sprevrnila v naihujšo reakcijo, čim se bo skušalo zatirati javne svoboščine.“ Manríquejeva izjava je podzavestno v mislih velikega števila državljanov, ki so pripravljeni sodelovati z novo vlado z ednim pogojem, da bo ta spoštovala osebno in skupinsko svobodo.

Glede sestave nove vlade pa še ni nobenih novic. Imena ministrov in njih sodelavcev bodo znana šele 23. maja zvečer. Vendar je baje že gotovo, da bo novi minister za delo iz vrst peronističnih gremialistov. Enako minister za socialno skrbstvo. Gotovo bo važno mesto v gospodarski ekipi nove vlade zavzel dosedanj predsednik Glavne gospodarske konfederacije (ki je peronistično usmerjena) José Gelbard.

Nekoliko prahu je v tem trenutno mirnem političnem polju dvignilo povabilo novega predsednika, naj se prevzema vlade udeleži tudi predsednik Kube dr. Dorticos. Kljub nezadovoljstvu doslej še noben sektor (ne političen ne vojaški) ni na to javno reagiral.

Medtem pa je vlada tudi že naredila zadnji korak k dokončni institucionalizaciji. Komaj je vrhovno sodišče zavrglo sodbu provincijskega sodišča v Santiagu del Estero, po katerem v tej provinci ni bilo druge runde v prid upornemu peronističnemu kandidatu dr. Suarezju, je vlada sklicala ponovne volitve v tej provinci, ki naj bodo že to nedeljo 20. maja. Dr. Suarez, ki ima v provinci zaslabo večine peronističnih elementov ter še Revolucionarne povezave (intransigentni in revolucionarni kristjani) upa na volilno zmago, saj je njegova grupacija z veliko večino zmaga na drugi rundi volitev za senatorje.

prav tako močan, kot v njegovih najboljših delih.

Mauser imenuje to delo „roman“. Toda vprav zategadelj, ker zgodovinsko okolje samo skicira, puntualizira od časa do časa ter ga ne gradi kot francoski ali ruski naturalisti v podrobnostih v tisto silo, ki nosi ves ta prostor in čas in ne samo enega človeka v njem, je Mauserjevo najnovejšo delo vendarle ostala „povest“. Verjetno se bo Mauser v poznejših delih — na misijonskem področju — zakoreninil bolj v čas in širjavo, v milje, kot doslej in delo utegne postati široko epična po dinamiki, dramatičnosti in heroizmu. V tem primeru homo po tem uvodnem nastavku utegnil dobiti roman, ki bi lahko prevzel njegovo trilogijo, kajti kot umetniško delo bi bilo bolj enotno (kar Ljudje pod bičem ni!). Rad bi, da bi se Mauser pri pisanju tega leposlovnega življenjepisa slovensko-ameriškega heroja zavedal tega, da delo ne piše samo za Slovenec, ampak da tudi za Amerikance v ZDA in Kanadi, kajti če kakšna stvar bo tako delo zaslužila, da izide v končni obliki v slovenščini in angleškem prevodu.

V tej prvi izdaji prvega dela bi pa vsekakor pogrešal na koncu knjige razlago nemških citatov in morda tudi razlago janzenizma in podobnih pojmov, ki preprostim bralcem niso razumljiva.

Knjiga se dobi tudi v Dušnopastirski pisarni v Buenos Airesu. td

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — V Sloveniji spet manjka zdravil, predvsem cenjenih, kot so preparati proti bolečinam. Pa tudi zdravil na recepte ni. V lekarnah pravijo, da dobe le majhne količine zdravil. Zakaj pa ni zdravil, je odgovor, da farmacevtska industrija ustavlja proizvodnjo zdravil, ker ni dobila pristanka na povišanje cen, z izgubo pa noče delati. Podražile so se tudi surovine na tujem trgu in je uvoz manjši.

LJUBLJANA — Do začetka prihodnjega leta bodo na ljubljanskih avtobusih zamenjali sprevodnike z avtomati. Svet za mestni promet je soglašal za ukinitve sprevodnikov, naročil pa je še Viatorju in SAP-u, ki skrbita za promet, naj kaj ukreneta za omilitve gneče na vozilih posebno v času od 6. do 14. ure.

LAŠKO — V Rečici pri Laškem so gradili tovarno izolacijskih materialov TIM, v kateri so nameravali zaposliti rudarje iz Laškega. Toda še preden je začela tovarna s produkcijo, je 7. aprila velik požar uničil tri tovarniške zgradbe in povzročil nad 10.000.000 dinarjev škode. Tovarno bi morali slovesno odpreti 3. julija. K sreči ni požar zajel tistega dela, kjer so postavljeni uvoženi stroji.

LJUBLJANA — Po podatkih zdravstvene službe znaša povprečna življenjska doba v Sloveniji 68,9 let; najnižja je na Goriškem in Vipavskem — le 65.

LJUBLJANA — Ljubljanska vlada je sprejela osnutek novega zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in kmetij. Po tem osnutku bo mogel dedovati nekatero kmetije — odločale bodo občine — le tisti, ki bo imel namen z osebnim delom zemljo obdelovati. Pravice ostalih dedičev pa se bodo spremenile v terjatve do dediča prevzemnika kmetije. Če takšnega dediča, ki bi bil voljan zemljo obdelovati, ne bo, naj bi kmetijska skupnost poiskala kmetijskega proizvajalca, ki bi bil pripravljen vzeti zemljo v zakup. Če ga v enem letu ne bo našla, bo postalo zemljišče družbena last, kmetijska skupnost pa mora dedičem izplačati dogovorjeno vrednost posestva.

RAVNE — Železarna v Ravnah potrebuje za izdelavo jekla približno 10.000 ton starega železa na dva meseca, a so ji zagotovili le 4000 ton. Če ne bodo dobili še preostalih ton starega železa, bodo v Ravnah morali zmanjšati produkcijo. Vse jugoslovanske železarne porabijo na leto okrog 700 tisoč ton starega železa, od tega morajo uvoziti kar 450.000 ton.

LJUBLJANA — Komisija za družbeno-politična in idejno-politična vpra-

šanja znanosti, prosvete in za idejno-politično usposabljanje komunistov pri Centralni konferenci Zveze komunistov Slovenije je 30. marca kljub nesklepnosti obravnavala teze o idejno-političnih vprašanjih. To pa zato, ker se je menda mudilo izdelati program. Od 38 članov se je seje udeležilo le 8, 18 pa se jih je opravičilo.

KRANJ — Predstavniki 42 gospodarskih organizacij so 27. marca ustanovili konzorcij za graditev nove žičnice na Krvavec. Za vse nove gradnje bo potrebnih 30 milijonov dinarjev; s francosko družbo Pomagalski, ki je dala 14 milijonov kredita, so že podpisali pogodbo o dobavi žičnice. Ta naj bi stekla že prihodnjo zimo, tako bo Krvavec brez žičniške zveze z dolino le še letošnje poletno sezono.

Umrli so od 15. do 23. aprila 1973:

LJUBLJANA — Adolf Januš (64), Tomislav Mihelič, morn. oficir; Ciril Trontelj, elektromonter; Anton Eržen, up. žel. uradnik; Žan Molek; Ana Ferjan (79); Ante Kornič; Leopold Paskulin, up. strojni stavec; Vinko Logar; Ferdo Kobi D. J. (84), zlatomašnik; Ciril Lotrič; Celestina Franchetti r. Rant (96); Ana Ravnkar; Fanika Kržan r. Vreče; Jure Eržen, ing. elektr.; Viljem Pitako, up. pravnik; Irena Pavlič r. Kancler; Marta Dacar r. Premelj; Miroslav Makovec, up. želzn.; Ana Tobias r. Tavželj; Mary Podbršek; Ana Japelj r. Melik (94); Pija Svetina.

RAZNI KRAJI — Boris Černjavič, prof. ekonomije, Maribor; Ivanka Kopac r. Kogovšek, Dravljica; Simon Mlakar, Gorenja vas; Marija Brus, Viševce; Franc Aš, Gorenja Straža; Vlado Cverlin, Šentjur pri Celju; Franc Lampret, Koper; Ivan Uštinac, upok. Beričev; Jožefa Kerševan, Gradišče pri Renčah; Marija Gotz, Rogatec; Ivan Jemec, vrt. mojster, Maribor; Anton Avšič, mes. mojster, D. M. v Polju; Janko Gorjanc, Črnomelj; Julijana Jank r. Klopčar, Zg. Pirniče; Štefanija Grah r. Tojnik, Celje; Janez Petkovšek — Strikelj — (90), Stara Vrhnika; Franc Sekirnik, dir. Dimnikarskega podjetja, D. M. v Polju; Anica Radej r. Rakež, Šmarje pri Jelšah; Josip Vračko, tesar, Vrbo; ljudmila Modrijan r. Pleskovič, Maribor; Vence Drobnič, Sodražica; Alojz Rodovan, up. rudar, Škofljica; Miha Seršen, tes. mojst.; Sp. Brnik, p. n.; Boris Obid. mes. mojster, Klavže; Ana Smolnik r. Petrič, Modžale; Tomaž Škofnik, Polzela; Alojz Janžekovič, Radoš; Feliks Riplez, up. gostilničar, Bloška polica; Bako Karoly, up. šolski upravitelj, Strankovci; Rihard Stanič, Celje; Edvard Razboršek, Dobriška vas; Fran Ahe, prof. in up. gimn. ravnatelj (85), Ptuj; Marija Zoran (74), Paka (p. n.); Franc Poberaj (74), Deskle, p. n.; Emil Samec (33), Male Kodnje, p. n.; Pavla Hrovat, Smokuč; Franja Nadrah, up. uradn., Žužemberk; Štefan Kapš, Preloge; Stane Pevec, Kranj; Stana Smolnikar r. Špetič, Črnuče; Pavla Jeločnik r. Rozman, Šentvid; Ivan Skrlj, Dol. Logatec; Marija Čančar, Šentjur pri Taboru; Jože Černugelj (51), Gabrovce.

Letni osebni dohodek v Jugoslaviji

Prijave posameznikov

Vsako leto v prvih treh mesecih mora vsak jugoslovanski državljan prijaviti svoj osebni dohodek, ki si ga je ustvaril v minulem letu. Ta prijava je obvezna za vse, ki so zaslužili več od po zakonu določenega minimuma. Ta minimum se suče med 25.000 in 56.000 dinarji (US\$ 1.410 in 3.300), odvisno od števila družinskih članov in republike.

Tri kategorije

Nedavno je beograjska finančno-gospodarska tedenska revija Ekonomska politika objavila poročilo o višinah prijav osebnega dohodka v lanskem letu ter je ugotovila, da je možno razdeliti prijavljence na tri kategorije: 1) Največje dohodke imajo ljudje, ki se bavijo z igalskimi poklici ali ki imajo zasebna podjetja; 2) njimi so ljudje, ki zavzemu vodilne položaje v gospodarstvu ali v vzgojnih ustanovah; 3) v tretjo kategorijo spadajo visoki partijski in državni funkcionarji. Vsekakor je dohodek prve skupine povprečno desetkrat višji od jugoslovanskega povprečja.

Najvišji letni dohodek za lansko leto je prijavil neki beograjski založnik, in sicer 600.000 dinarjev (US\$ 35.294). Sledi mu več jugoslovanskih umetnikov (med US\$ 15.200 in 23.520), tem pa univerzitetni profesorji. Več jugoslovanskih nogometašev je lansko leto zaslužilo med US\$ 7.000 in 14.700.

Vsem tem sledijo inženirji, arhitekti, zdravniki in zasebni obrtniki. Dva izmed obrtnikov sta prijavila nad 8.800 dolarjev dohodkov, medtem ko so inžen-

irji, arhitekti in zdravniki prijavljali med US\$ 4.700 in 8.800.

Direktorji, manažerji in drugi strokovnjaki na vodilnih mestih v gospodarstvu so prijavljali tudi med US\$ 5.300 in 8.800 letnega dohodka. Nekateri so dosegli tudi US\$ 12.000 in več, zlasti v Beogradu. Ljubljani, Zagrebu in na Reki.

Partijski funkcionarji

Letos poročila o dohodkih partijskih funkcionarjev ni bilo. Za primerjavo pa moremo naštet dohodke, ki so jih prijavili (za javnost seveda!) lansko leto:

Kardelj je najboljši plačan partijski funkcionar. Prijavil je US\$ 6.820 dohodka za leto 1971. Predsednik jugoslovanske vlade Bijičević je prijavil US\$ 6.416, Todorović, predsednik skupščine pa US\$ 6.200. Drugi partijski in državni funkcionarji so prijavili med US\$ 4.200 in 6.200 letnega zaslužka.

Te številke so seveda nizke, vključno Kardeljeva. Vsa javnost itak ve, da imajo vsi ti veljaki še celo vrsto neprijavljenih dohodkov, med katere spadajo posebne vile, avtomobili, od države plačana služinčad itd. Za vsak intervju, ki ga napravi partijski funkcionar, dobi od časopisa, radija ali TV med 88 in 118 dolarjev. Časopisje jim mora plačati tudi za sleherni prispevani članek. Organizirajo si pogosta potovanja v tujino, pod različnimi pretekami ter jim tečejo visoke dodatne dnevnice. Nadalje si polnijo žepce s komisijskimi dohodki kot člani številnih odborov, komisij in podobnih svetovalnih organov, ki jih mrgoli v komunistični Jugoslaviji.

Slovinci pri Mariji v Lujanu

Ko vabi venčani maj v naši domovini k Materi božji v njena številna svetišča, se tudi Slovenci iz Buenos Airesa zbiramo ob Njej. Ni družine, ki bi se — če ne vsa — vsaj v zastopstvu ne udeležila tega tradicionalnega romanja.

Tudi letos so procesije avtomobilov — poleg vlakov — pripeljale v mrzlem, a sončnem jesenskem jutru 13. maja tisoče romarjev; od najmlajših, ki so imeli komaj nekaj mesecev, do najstarejših, ki nosijo že po sedem, morda celo osem križev. Poseben poudarek je dala romanju skupina 37 mladih, ki je prišla k Mariji iz Buenos Airesa — peš.

V baziliki je našo romarsko družino pozdravil tamkajšnji župnik p. Gonzalez z besedami priznanja in vzpodbude. Delegat msgr. Anton Orehar je ob 10 daroval romarsko mašo za žive in umrle rojake v Argentini ter ob evangeliju o dobrem Pastirju razvil misli o poslanstvu duhovnika in našem odnosu do njega:

Za Cerkev in za človeštvo sploh je eden velikih problemov sedanjega časa: duhovništvo. Njegov obstoj, njegov pomen in problem duhovniških poklicev.

1. Duhovnike NZ je postavil Kristus in jim dal oblast z besedami, ki jih omenja sv. pismo: To delajte v moji spomin. — Prejmite Sv. Duha, katerim grehe odpustite, so jim odpušteni. Oni niso torej vrinjeni med Boga in vernike, ampak postavljeni za nadaljevanje njegovega dela.

2. Kot sredniki duhovniki učijo vernike, kot jim naroči škof ob posvečenju: Vi, predragi sinovi, kar najbolj spolnajte svojo učiteljsko službo po vzoru Kristusa učitelja. In po sv. Pavlu: Gorje jim, če bi evangelija ne

Odkritje spomenika Nikolaju Koperniku v Buenos Airesu

V nedeljo ob pol-dopoldne je bilo slovesno odkritje spomenika poljskemu geniju Nikolaju Koperniku v parku "februarja" v Palermu, ki ga je postavila Argentinsko-poljsko društvo. Spomenik — veliki relief znanstvenika z letnico rojstva in smrti ter jagielonskim orlom na eni strani, na drugi strani pa je globus z letnicama 1473—1973 in dedikacijo, da ga postavljajo Poljaki v Argentini ob 500-letnici, je delo poljskega kiparja A. Gletta. Slavnost se je vršila pod pokroviteljstvom argentinskega primasa kardinala A. Caggiana ter poljskega primasa A. Wyszynskega. Blagoslovil ga je zastopnik primasa, njegov osebni tajnik.

Zastopniki poljskih društev so položili venec obenem z glavnim odborom za postavitev spomenika in predsednikom Poljsko-argentinskega društva, ki mu predseduje nekdanji demokristjanski voditelj dr. Ordoñez. V svojem govoru je ta poudaril pomembnost kraja Palerma, kjer stoji spomenik, kot kraja borbe za demokracijo proti tira-

Dvanajsta obletnica Slovenskega doma v San Martinu

V San Martinu so imeli v nedeljo, 6. maja zopet lep domač praznik. Praznovali so dvanajsto obletnico blagoslovitve svojega doma. Dopoldne ob pol 12 je msgr. Anton Orehar v lepo okrašen dvorani Slovenskega doma daroval sv. mašo. Pri maši je prepeval krepki Slov. pevski zbor iz San Martina, ki šteje blizu 50 članov in članov. K maši se je zbrala sanmartinska srenja ter zastopniki domov in organizacij: g. Cuderman Vilko za Zedinjeno Slovenijo, g. Brula Janez za Slomskov dom, g. Dolenc Vencelj za Naš dom v San Justo, g. Znidar Ivan in g. Škulj Edi za Slov. dom v Carapachayu, g. ing. Matičič Tone za Zavetišče škofa Rožmana in drugi.

Po evangeliju je msgr. Orehar v svojem govoru poudaril naslednje misli: „Obletnica blagoslova doma s sv. mašo ni samo zunanji okrasek, ali ena od nujnih točk, ampak je izraz naše vere v Boga, katerega prosimo pomoči za naše delo in tudi zaupamo v njegovo obljubo pomoči.

Vsa zgodovina nam dokazuje, da so za naš narod, tudi za našo skupnost v tujini naredili ogromno tisti, ki so imeli upanje, mnogo hudega pa so nam prizadejali oni, ki so imeli in širili preplah. Temelj našega zaupanja je Bog. Kristus, ki je prišel od Boga za ljudi, nas stalno vede ob oltarju, da nam daje zgled žrtve, katere moramo po njegovem zgledu doprinese, če hočemo narediti kaj za drugega. Veže nas pa tudi v družino svojih bratov, da znamo biti bratje tudi med seboj in tako združeni storiti še mnogo s svojimi silami in božjo pomočjo za ohranitev našega slovenskega življenja v Argentini in posredno po vsem svetu.“

oznanjali. Vernikom pa velja Kristusova izpoved apostolom in namestnikom: Kdor vas posluša, mene posluša.

Najlepša in najbolj nenadomestljiva je posvečevalni služba duhovnika, ko po besedah sv. Janeza Krizostoma stoji med Bogom in človekom: K oltarju govori z Bogom, od oltarja z verniki. Prav ta služba, ne njegova oseba, daje duhovniku dostojanstvo v svetu.

Kot pastirji duhovniki dobijo od škofa oblast voditi vernike na poti življenja in še preko tega okvirja kot misijonarji skrbijo za zveličanje vernikov.

3. Delo za poklice je važno zato, da duhovnikov ne zmanjka, ker bi s tem prenehalo delo v Cerkv. Po besedi končila je: „Vse krščansko ljudstvo dolžno skrbeti za duhovniške poklice.“ Brez dvoma je prvo semenišče za duhovniške poklice družina, posebej mati, za katero pravi škof Slomšek: Blagor človeku, ki ima dobrega očeta, dvakrat blagor pa, če ima dobro mater. Materin poduk je za otroka jutranja zarja. Z vzgojo in molitvijo se v družini gojijo poklici. Moliti je pa za poklice dolžna vsa krščanska skupnost. Vedno bolj moramo čutiti to potrebo tudi Slovenci, kateri je duhovnik dosti dobrega storil v zgodovini in bo še v bodoče velika opora. Kako starši in verniki sploh govorijo o duhovnikih in z njimi ravnaajo, je velikega pomena, da otroci dobijo spoštovanje do duhovniškega poklica in hrepenenje po njem.

Skupna pesem, ki se je prepletala med osebno molitev, je dvigala zahvalo in prošnjo za osebne, družinske in skupne potrebe ter sklenila dopoldansko pobožnost s klicem „Svoj blagoslov, Marija, pošlji iz rajskih dalj!“

Opoldanski odmor je dal poleg

niji, na drugem mestu pa pomembnost Kopernika, ki je „ustavil sonce in premaknil zemljo“ za razvoj moderne dobe in človeštva sploh. Zastopnik mestnega župana svetnik Ruiz je prevzel spomenik v varstvo, obenem pa odkril tudi posebno ploščo zraven, s katero se mestna občina še posebej pridružuje spominu 500-letnice rojstva. Ravnatelj Planetarija, pred katerim spomenik stoji, dr. Corejo, je poudaril znanstveni pomen Kopernika. Predsednik društva Poljakov polkovnik Zawisza je s pozdravi udeležencem in prirediteljem ter s kratkimi komemorativnimi besedami zaključil uspešno slovesnost, posebej še prisotnost Kopernikove šole iz Villa Adelfina, ki se je udeležila slavlja z vsemi učenci.

Poljaki so se mnogoštevilno udeležili odkritja. Biho je mnogo skavtov pa tudi sicer narodnih noš ter mnogo zastav posameznih društev. Od Slovencev se je udeležilo odkritja zastopstvo Zedinjene Slovenije, podpredsednik M. Lobda in dr. Tine Debeljak.

Akademija

Drugi del proslave je bila popoldanska akademija. Rojaki — sanmartincani — in gostje iz drugih predelov Velikega Buenos Airesa — so popolnoma napolnili veliko dvorano. Med drugimi so akademijo, poleg dopoldanskih gostov, obiskali tudi: predsednik Zedinjene Slovenije g. Božo Stariha, ga. Štefka Verbic za Zvezo slovenskih mater in žena, g. dr. Voršič Alojzij s soprogo, g. dr. Brumen Vinko s soprogo, slavnostni govornik na akademiji g. Milan Magister, g. Vitrih Franc.

Ob pol 4 je stopil na oder kulturni referent doma g. Stanko Oberžan in je naznanil začetek akademije ter napovedoval posamezne točke sporeda. Prvo točko je izvajala vsa mladina Slovenske šole dr. Gregorija Rožmana v San Martinu. Pod vodstvom g. Borisa Pavšerja je lepo zapela naslednje narodne pesmi: Jaz imam pa končica belega. Doli v kraju sama zase, Čukova ženitev, Polje kdo bo tebe ljubil. Sledil je pozdravni govor g. Antona Zagarja, predsednika Slov. doma v San Martinu. Pozdravil je vse številne navzoče rojake, posebej msgr. Oreharja, kateremu se je zahvalil za sv. mašo, ki jo je dopoldne daroval v domu; g. Božo Stariha; slovenskega dušnega pastirja v San Martinu g. Jurija Rodeta; botra doma g. Adolfa Jesiha in govornika g. Magistra. Dalje je na kratko orisal delo v domu ter se posebej zahvalil za sodelovanje dušne-

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

21. maja 1953. — Št. 20

BEG V SVOBODO

Blizu Trbiža je 1. maja imelo nekaj nad tisoč bivših partizanov na novem jugoslovanskem ozemlju prvomajski miting ter so se po končanem zborovanju zaradi krajše poti z vlakom odpeljali čez avstrijsko ozemlje na Jesenice. Na meji so avstrijski žandarji zaklenili vagone vlaka, pa je kljub temu 22 partizanov izkoristilo priliko in so skozi okna poskakali z vlaka ter se predali angleškimi oblastem. Te so jih sprejele v zaščito in jih odpeljale v Celovec. Niso mogli več prenašati Titove „demokracije“.

okrepčila tudi prilike številnim srečanjem z znanci, ki jih morda vse leto nismo videli. Mnoge družine so si izbrale za počivališče romarsko dvorišče, druge pa se ustavile ob reki Luján. In kdo bi štel v slabo, če so otroci pri tem poprosili starše za razvedrilo ob številnih igrah, ki jih je poln prostor. Saj so tudi nekdanja romanja doma imela svoje veselje.

Ob 14 smo se vrnili v Marijino svetišče in sledili pridigi dr. Rudolfa Hanzelica. Prostor pred oltarjem je bil obkrožen z vencem narodnih noš, stranske kapela pa polna šolske mladine. Razvila se je procesija s križem, zastavami, otroki in učiteljstvom, fanti in možmi z zastavami in banderi, čemur so sledile narodne noše, kip lujanske in slika brezjanske Marije, duhovniki, dekleta in žene, v lepi zbranosti in zunanjem redu, med zvonjenjem, pesmijo in molitvijo, kar vse je vzbujalo pozornost številnim argentinskim romarjem in domačinom. Ob povratku v baziliko smo bili pri darovanju deležni spominskih podob. Sledile so pete litanije Matere božje, obnovitev posvetitve Sreč Marijinemu in blagoslov. S pesmijo „Marija, skozi življenje“ se je naša zdomska družina še poslednjič izročila Marijinemu varstvu do prihodnjega skupnega obiska.

„JEZUS IZ PLASTIKE“ — OBSOJEN

Beograjska filmska akademija in tudi v tujini poznani filmski režiser Aleksander Petrović (So tudi srečni cigani) sta se znovali v ostrem političnem ognju s strani partije. Ta očita Petroviću in izpitni komisiji, da sta sprejela film nekega gojenca akademije, „Jezus iz plastike“, kot diplomsko delo in ga ocenila z najvišjim redom. Ta doslej javno še nepredvajani film naj bi bil v resnici obrekovanje jugoslovanskega družbenega reda in predsednika Tita.

Partija sedaj zahteva, naj bo Petrović, čigar zadnji film Mojster in Marjetica je dobil na festivalu v Pulji preteklo poletje prvo nagrado, odstavljen z mesta profesorja na akademiji. Dva člana izpitne komisije sta bila izključena iz partije.

mu pastirju g. Rodetu, učiteljstvu sanmartinske šole, pevskeemu zboru, deklški in fantovski organizaciji ter šahistom. Omenil je, da obhaja slovenska skupnost v San Martinu letos več 25-letnic: 25-letnico prihoda v San Martin, 25-letnico začetka slovenske maše, ki jo je 15. avgusta 1948 prvič daroval svetnik Karel Škulj, 25-letnico ustanovitve Slovenskega pevskega zbora ter 25-letnico ustanovitve slovenske šole. G. Zagar je sklenil svoja izvajanja z zagotovitvijo, da v edinstvi z ostalimi slovenskimi organizacijami in domovi vztrajno nadaljujemo začeto delo in tako izpolnimo svoje slovensko poslanstvo.

Nato je nastopil oktet sanmartinskih deklet-članice SDO, ki ga vodi g. Boris Pavšer ter je ubrano zapel tri Adamičeve pesmi: Zabučale gore, Stoji mi polje in N'mau čez izaro.

Sledil je govor g. Milana Magistra, ki je bil v glavnem posvečen našemu mladinskemu vprašanju in je napravil na vse navzoče globok vtis in bil deležen krepkega priznanja. Govor prinašamo na uvodnem mestu našega časopisa.

Po govoru so prihiteli na oder članice deklškega krožka ter navdušile občinstvo z ritmično vajo, ki jo je nastudiral g. prof. A. Zupan. Član SFZ Marjan Oberžan je razločno in krepko recital pesem „Slovenski čas“ (Tibor Tabor) Deklice sanmartinske šole pa so nastopile s simbolično vajo.

Zadnja točka sporeda je bil nastop Slovenskega pevskega zbora iz San Martina, ki ga vodi g. Slavko Rupnik. Ubrano in krepko je zapel pesmi: Kodan se zaznavam, Nazaj v planinski raj in Le vkup. Poslušalci so vse točke nagradili s krepkim plaskanjem.

Akademiji je sledil družabni del ob dobrotah, ki so jih pripravile poštvovalne kuharice in g. Pavle Čibet, ter ob zvokih priljubljenega orkestra Planika.

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnosti

Poroka. V soboto, 12. maja sta se poročila v župni cerkvi v San Andrés (San Martín) Jana Pristovnik in Alberto Jordano. Nevosti je bil za pričo njen oče g. Pavel Pristovnik in ženinu njegova sestra Regina Matilde Jordano de Luqui. Poročil je rev. Stanko Skvarča. Iskreno čestitamo.

BUENOS AIRES

Mladinski zvezni sestanek

Kot vsak mesec je bil v nedeljo, 6. maja, v Slovenski hiši mladinski mesečni sestanek, ki ga organizirata skupno zvezna odbora SDO in SFZ.

Najprej je bila v kapehi sv. maša, med katero je pel mladinski zbor iz Carapachaya pod vodstvom g. Aleksandra Pirca. Mladi glasovi so močno zadoneli v kapehi in oznanili vsem navzočim veselje in radost, ki ju vsebujejo velikonočne pesmi.

Po sv. maši je bil odmor. Z lepoto pripravljenimi mizami v dvorani in primerno slovensko glasbo je bilo dano razpoloženje za prijateljski razgovor in toplej zadržek.

Ob določeni uri se je začel sestanek v mali dvorani Slovenske hiše in sicer molitvijo po vabilu predsednika SFZ

Janeza Rodeta. Mladinski zbor iz Carapachaya nam je zapel še dve pesmi, katerih izvajanje je zaslužio krepko ploskanje navzočih.

Predsednik Rode je nato povabil k besedi gospo Marjano Marnovo, ki je pripravila zanimiv govor.

Malokdaj smo poslušali govor o pomenu pobožnosti za nas mlade. Ga. Marjana Marn je kratko orisala vir pobožnosti med Slovenci in kako so npr. zunanje manifestacije bile presajene tudi v Argentino, kjer imajo Slovenci vsako leto romanje v Luján itd. Povedala je, oz. razložila, kako mladi čutimo in opravljamo pobožnosti oz. versko življenje. Pobožnost pa ni samo romanje, je tudi nedeljska sv. maša, posebno mesečna mladinska sv. maša, osebna odločitev in branitev vere in tudi obleka je zunanji del pobožnosti. Ni isto biti pri sv. maši ali v kinu. Včasih se zane-marja prvo in se daje salonsko važnost drugemu.

Z dolgotrajnim ploskanjem smo dali ge. Marjani Marnovi priznanje in zahvalo. V imenu odborov se je zahvalila predavateljici predsednica SDO Marija Urbančič, ki je nato povedala nekaj sluhajnosti in zaključila sestanek z molitvijo.

Po športnem svetu

Klaus Wolferman (ZNR) je na atletskem mitingu v Leverkusenu postavil nov svetovni rekord v metanju kopja. Zalučal ga je 94,08 m in za 28 cm izboljšal rekord Janisa Lusisa (SZ).

Ljubljanska Olimpija je na državnem košarkarskem prvenstvu zasedla 6. mesto, prvak pa je postal Radnički iz Beograda. V Ljubljani sedaj modrujejo, kako to, da se je Olimpija tako slabo odrezala, čeprav moštvo sestavljajo dobri posamezniki. In grešnega kozla so menda že našli, je to trener (kot povsod) Gagel, ki mu pritožijo poleg drugih stvari tudi to, da ni pustil igralcev cepiti proti gripi, pa je potem večina igralcev sredi sezone obležala v postelji.

Belgijski kolesar Eddy Merckx, ki je letos prvič tekmoval v Dirki po Španiji, je zasedel prvo mesto v času 84 h 40 m 50 s. Drugo mesto je pripadlo Špancu Luisu Ocampu, tretje mesto pa Francozu Bernardu Thevenetu.

ZDA so v finalu severnoameriške zone za Davisov pokal premagale Mehiko ter se bodo v finalni tekmi pomerile s Čilom za prvaka ameriške zone. ZDA so brez posebnih težav premagale Mehiko, dočim je pred dobrimi 10 dnevi Čile izbojeval težko zmago: Sredi Buenos Airesa je premagal Argentino s 3:2. Argentinci so vodili že z 2:1 in skoraj vsi so že videli Argentine v finalu z ZDA. Toda čilska igralka Cornejo in Fillol sta prekrizala načrte. Prvi je premagal raketo No. 1 Argentine Vilasa po težki štiriurni igri s 3:2, nato pa je prav tako z enakim rezultatom Fillol porazil Ganzabala.

Jugoslovanska nogometna ekipa je prejšnji teden premagala ZR Nemčijo v prijateljski tekmi z 1:0, v nedeljo pa se je v Varšavi razšla z neodločenim rezultatom 2:2 s poljsko državno ekipo.

Od vsepovsod

En avto na 13 metrov asfaltiranih cest. Cestna uprava v Veliki Britaniji je sporočila, da se je zvišalo število avtomobilov v letu 1972 za 650.000, vsega je tedaj bilo na britanskih cestah 16 milijonov motornih vozil. Ker je v Britaniji asfaltiranih cest 207.000 kilometrov, pomeni, da pride na vsako vozilo 13 metrov ceste.

Davek na hrup. Vsi potniki, ki potujejo s pariškega letališča, morajo plačati poseben davek za hrup: na notranjih linijah po en frank na mednarodnih pa po tri. Denar, ki ga bodo zbrali na ta način, bodo porabili za odpravljanje oziroma omejevanje škode, ki jo povzročajo letalski hrup. Izbojili bodo zvočno izolacijo šol in bolnišnic v bližini letališča, del denarja pa za preselitev ljudi, ki stanujejo neposredno ob letališču.

Več živine. Že nekaj let je število živine v nekaterih izrazitih živinorejskih državah stagniralo ali pa se celo zmanjševalo. Sedaj pa se stalež goveje živine spet veča. Tako se je v Argentini, ZDA, Kanadi in Avstraliji povečalo število govedi za 4,8%, v državah vzhodne Evrope za 3%, med tem ko v zahodni Evropi še ni nikakega premika na bolje.

Osli bolje plačani kot ljudje. Gospodarsko ministrstvo v Indiji je v svojem poročilu o izdatkih državnega podjetja v Dapalali zapisalo, da prejemajo delavci po eno in pol rupijo na dan, delavke pa samo eno rupijo. Dočim plačujejo lastnikom oslov, ki jih uporabljajo za prenašanje tovarov, po dve rupiji na dan. — Časopis, ki prinaša to novico, pripominja, da so tudi marsikje drugod na svetu „osli“ bolje plačani kot pametni ljudje.

„Spremembe“ v nemški vladi. Nemški informativni tednik „Bildpost“ poroča o spremembah v nemški vladi. Ne spreminjajo pa se člani vlade, ampak samo žene ministrov. Časopis ugotavlja, da ima kancler Brandt že drugo ženo. Prav tako ministra Genscher in Lauritzen. Minister Karl Schiller pa se je že tretjič poročil.

Niso vsi ljudje enaki. Borci zoper kajenje v Združenih državah Amerike so že pred časom dali v javnost novo geslo, da se namreč samo inteligentni človek lahko odvaja kajenja. Geslo ima uspeh; mnogi Amerikanci ne kadijo več, ker bi radi veljali za inteligentne. Tudi v Nemčiji so poskusili s tem geslom zmanjšati število kadilcev. Toda Nemcem to geslo ni prelo. Nasprotno so v lanskem letu ugotovili, da se je poraba tobaka izdelkov povečala za pet odstotkov in da pokadi povprečno vsak Nemec 1917 cigaret na leto.

OBVESTILA

SOBOTA, 19. maja 1973:

Zedinjena Slovenija in Slomškov dom vabita na zanimiv večer, na katerem bo g. prof. dr. Tine Debeljak osvetlil nekatere dogodke pred 30 leti na Turjaku. Jelendolu in v Kočevju. Številni diapozitivi — originalni posnetki iz zapuščine pok. Janka Hafnerja — bodo spremljali večer, ki se bo vršil v Slomškovem domu ob 8 zvečer.

Ob 20 v Slovenskem domu v San Martinu pričetek športnih dni SDO—SFZ.

NEDELJA, 20. maja 1973:

Zbor Slovenske mladinke bo pel pri sv. maši ob 10.30 na kanalu 11 pri programu „El día del Señor“.

V Carapachayu obletnica Slovenskega doma.

Občni zbor SKAD-a v škofovem zavodu v Adroguetu. ob 10 dopoldne.

Družinska nedelja v Slovenski vasi ob 8 zvečer.

NEDELJA, 27. maja 1973:

V San Martinu mladinska maša, nato sestanek SDO.

V Slovenski hiši prireditev Zveze slovenskih žena in mater. Uvodoma bo sv. maša. nato skupna čajanka z zabavnimi točkami, ki jih pripravljajo Slomškov dom pod vodstvom ge. Kelčeve. Sodelujejo vsi krajevni odbori.

V Slomškovem domu družinska nedelja s predavanjem g. dr. Hanželiča.

TOREK, 29. maja 1973:

Slovenija v svetu. Predavanje in razgovor v prireditvi SKD-SLS, ob 19.30 v Slovenski hiši.

SREDA, 30. maja 1973:

Slovenija v svetu. Predavanje in razgovor v prireditvi SKD-SLS, ob 19.30 v Slovenski hiši.

ČAJANKA ZVEZE SLOV. MATER IN ŽENA

Ob šesti obletnici „rojstva“ Zveze slovenskih mater in žena nam naše žene pripravljajo prijeten družinski popoldan s čajem in drugimi dobrotami. V čajanko je vključen kar najbolj pisan spored. V teh težkih časih smo razvedrila bolj potrebni kot kdajkoli. Pričakujemo, da bo tudi letos odziv ugoden. Lani je bil obisk naših družin tako lep, da na žalost nismo imele zadosti prostora, da bi povabile mogle gostiti tako, kakor je bila naša želja. Upamo, da nam bo letos to uspelo v večji meri. Pri tem prijetnem popoldnevju bodo sodelovali vsi krajevni odbori Zveze iz Carapachaya, San Martina, Pristave in Lanusa. Zabavni del programa je prevzel Slomškov dom pod vodstvom ge. Majde Kelčeve.

Naj tokrat navedemo samo tri točke sporeda. Pevski zbor gđ. Anice Šenrovove nam bo zapel pet pesmi. Pevski zbor g. Jožeta Malovrha prav tako pet pesmi. Sodelovala bo tudi mladinska godba g. Skubicca.

Čajanka bo v nedeljo, 27. maja popoldne v Slovenski hiši.

Za dobro voljo

Našo družbo lahko razdelimo na ljudi, ki varčujejo in na one, ki zapravljajo in postanejo bogati.

*

Časnikar: „Kaj pričakujete od novega leta?“

Delavec: „Nič.“

Časnikar: „Upam, da se vam bo želja izpolnila.“

*

Si si smo obliub — dajte nam močnejšo hrano.

*

Pravite, da imate vsak dan meso?“

„Da. Pet dni ga imamo v hladilniku, šesti dan ga pa pojemo.“

*

Slovenski dom - Carapachay

13. OBLETNICA DOMA nedelja, 20. maja

11.15: Dviganje in pozdrav zastavam
11.30: Sveta maša
13.00: Kosilo
15.30: AKADEMIJA (sodeluje šola, mladina in pevski zbor)
Slavnostni govor g. Pavel Fajdiga st.

Po akademiji družabna prireditev ob zvokih PLANIKE.

Svoji k svojim! Pod enakimi pogoji Vam SLOGA plača večje obresti kot katera koli banka. In Vaš denar bo pomagal pri gospodarskem napredku slovenskega človeka v Argentini. Pomislite tudi na to, predno se odločite za naložbo svojih prihrankov!

Kreditna zadruga „S. L. O. G. A.“ z o. z.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrtek in sobotah od 16. do 20. ure

Položaj katoliške Cerkve na Slovaškem in v Litvi

Slovaški katoliški tednik Jednota v USA je prinesel poročilo, kako je sedaj s katoliško Cerkvijo na Slovaškem, nekoč eno najbolj katoliških dežel na svetu. Članek je napisan od priliki smrti edinega katoliškega škofa Pobožnega, ki je umrl koncem leta 1972. Iz primerjave statistike v letih 1945 in 1972 je najbolj jasno razviden položaj katolištva. Leta 1945 je Slovaška imela 9 škofov, 2480 duhovnikov, 744 redovnikov, 4971 redovnic, 6 bogoslovnic, 9 katoliških založb, 35 katoliških listov, 331 samostanov in 1887 katoliških šol. Leta 1972, po smrti škofa Pobožnega nimajo niti enega škofa, duhovnikov 1858, večinoma starih, od katerih jih je tretjina 690 po zaporih in na prisilnem delu; niti enega redovnika ni več, ker so vse redove nasilno razpustili, pač pa je ostalo še 1747 redovnic, predvsem kot bolniške sestre. Od 6 bogoslovij je ostalo samo še eno; od devetih založb ena sama, kontrolirana od vlade; prav tako en sam časopis, seveda kontroliran. Samostane so vse ukinitili in konfiscirali. Tudi ni od 18.887 šol

nobene več katoliške. — Vse to je rezultat „osvobođenja“.

Prav tako se godi katoliški Cerkvi v baltskih državah, ki so že od l. 1939 priključene v Sovjetsko zvezo. O tem poroča znana publicistka Janica Borun v londonskem Catholic Fireside pod naslovom Tragedija v Litvi. Pred vojno imela Litva 12 škofov, 1500 duhovnikov in sto samostanov. Zdaj so vsi samostani zaprti in razpuščeni. Duhovnikov je ostalo še 800, kajti večina jih je bilo deportiranih v notranjost Sovjetske zveze, kjer jih je 675 umrlo. Polovico cerkva je zaprtih in zapuščenih. Nekaj duhovnikov so zdravih zaprli v umobolnice in jih ne puste — kljub zahtevam faranov — na fare. Vsako leto umre povprečno 30 duhovnikov, dočim edino bogoslovje, ki je še preostalo, da 4—5 novih duhovnikov. In še te duhovnike določajo za posvetitev — ateistične oblasti. Zadnji katekizem, ki je bil tiskan v Litvi, je bil pred vojno l. 1939.

Tako gre „odkatoličanje“ teh dveh najbolj katoliških dežel pod komunističnimi režimi.

Še en predlog za Tita

Mirovni odbor Sovjetske zveze je v pismu na odbor za podelitev Nobelove mirovne nagrade v Oslu predlagal za letošnjega nagrajenca Josipa Broza-Tito za njegove zasluge za ohranitev svetovnega miru. Že prej so ga za isto nagrado predlagali nekateri zahodno evropski politični forumi. Človek, ki je povzročil genocid nad Slovensko narodno vojsko, naj bo tako odlikovan z najvišjo nagrado za mir? Morda za mir na pokopališču?! Znani južnoameriški politik Ravines, ki je devetnajst let delal v najvišjih postojankah Kominterne — isto tako in obenem s Titom —, je napisal v svoji znameniti knjigi Gran stafa (Velika prevara) iz svoje lastne izkušnje, da je „komunizem enak: vojna!“ Vojna na vseh področjih, gorka in hladna, toda vojna. In Tito, ki še nikdar ni tajil, da ne bi bil komunist, kandidira za nagrajenca — miru! Še nikdar ni bila nagrada izročena z večjo ironijo.

in še nikdar ne bi padel mednarodni ugled Nobelove ustanove, če se kaj takega zgodi. Ta predlog Sovjetske zveze pa je obenem tudi dokaz, da sta Tito in Sovjetska zveza velika prijatelja, kajti Sovjetske zveze bi mu želela to, kar je lastnim državljanom opozicionalcem Pasternaku in Solženicinu prepovedala sprejeti: Nobelovo nagrado.

DVA DUHOVNICA V JEČI

Sodišče v Tuzli, Bosna, je obsodilo dva jugoslovanska duhovnika na pet oziroma na dve leti ječe. Kot je poročal Tanjug, so jima očitali „sovražno aktivnost in propagando“. Preteklo poletje naj bi bila prinesla iz Avstrije v Jugoslavijo brošure, ki naj bi pozivale k prevratu jugoslovanskega socialističnega sistema.

VELIKA IZBIRA NAJBOLJŠEGA POHIŠTVA

MUEBLES

LUKY

Frente Estación EZEIZA
Ruta 205
T. E. 295 - 1197

LUKA MILHARČIČ

Električni aparati

Izključni zastopnik: Hitachi — National — Crown — Ranser — Panoramie — Aurora — Saccol — Columbia — Westinghouse — Godeco — Tonomac — Gamuza — Olivetti — Kenia — Champion — Marshall.

Podružnice

CARLOS SPEGAZZINI
Avda. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO
Almafuerte 3230